

ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ ΚΑΙ ΠΡΟΛΗΨΗ ΑΜΕΑ ΣΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΟ ΣΕΡΡΩΝ

Τσακμαλής Παναγιώτης¹, Γεωργιάδης Νικόλαος², Πεταλωτής Νικόλαος³, Κυριάκου Εύη⁴, Κιοσσέ Αικατερίνη⁵

1.Οδοντίατρος Επιμελητής Β΄ Κ.Υ. Ροδόπολης, 2. Οδοντίατρος Επιμελητής Α΄ Κ.Υ. Μαυροθάλασσας, 3.Οδοντίατρος Επιμελητής Α΄ Κ.Υ. Σιδηρόκαστρου, 4.Οδοντίατρος Επιμελήτρια Α΄ Υπεύθυνη Οδοντιατρικού τμήματος Γ.Ν.Σ. 5. Νοσηλεύτρια Οδοντιατρικού τμήματος Γ.Ν.Σ.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ: Τα άτομα με ειδικές ανάγκες είναι αναπόσπαστο μέλος της κοινωνίας μας και έχουν τα ίδια δικαιώματα στην οδοντιατρική περίθαλψη με τον υπόλοιπο πληθυσμό. Δυστυχώς πολλές φορές τα άτομα αυτά εμφανίζουν αυξημένη προσβολή από τερηδόνα και νόσους του περιodontίου , που οφείλεται στα γενικότερα προβλήματα υγείας που αντιμετωπίζουν, σε επιβλαβείς συνήθειες αλλά και στην πλημμελή στοματική υγιεινή. Με βάση τη διάρθρωση του Ε.Σ.Υ όπως αυτή καθορίστηκε με υπουργικές αποφάσεις οι οδοντίατροι που απαρτίζουν το Ε.Σ.Υ έχουν ως καθήκοντα α) στα πλαίσια της πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας την καταγραφή και αντιμετώπιση των προβλημάτων στοματικής υγείας του τοπικού πληθυσμού με έμφαση στη ενίσχυση των προγραμμάτων πρόληψης μέσω των τοπικών κέντρων υγείας β) στα πλαίσια της δευτεροβάθμιας φροντίδας υγείας την παροχή οδοντιατρικής περίθαλψης σε ειδικούς ασθενείς που δε συνεργάζονται με τον οδοντίατρο (άτομα με εγκεφαλική παράλυση , αυτισμό , σύνδρομο down, βαριά νοητική στέρση κ.τ.λ) μέσω των οδοντιατρικών τμημάτων των γενικών νοσοκομείων με τη χρήση γενικής αναισθησίας παρουσία αναισθησιολόγου, όπου αυτή είναι απαραίτητη.

ΣΚΟΠΟΣ: Σκοπός της ανακοίνωσης είναι η παρουσίαση ενός προγράμματος αγωγής στοματικής υγείας όπως αυτό εφαρμόζεται στο Γενικό Νοσοκομείο Σερρών στο οδοντιατρικό τμήμα Α.Μ.Ε.Α. που λειτουργεί τα τελευταία δύο χρόνια με την υποστήριξη της Α΄ Χειρουργικής κλινικής, του οδοντιατρικού τμήματος του Γ.Ν.Σ. αλλά και των οδοντιατρικών τμημάτων των κέντρων υγείας Ροδόπολης και Μαυροθάλασσας.

ΣΥΖΗΤΗΣΗ: Το πρόγραμμα αγωγής στοματικής υγείας στο Γ.Ν.Σερρών περιλαμβάνει τις ακόλουθες συνιστώσες:

Πρωταρχικός παράγοντας για την καλή συνεργασία του ειδικού παιδιού και του οδοντίατρου είναι η καλλιέργεια ενός κλίματος εμπιστοσύνης αν είναι δυνατό ακόμα και η ανάπτυξη μιας φιλικής σχέσης. Γι αυτό πριν την οποιαδήποτε εφαρμογή του προληπτικού ή θεραπευτικού προγράμματος στο οδοντιατρείο του νοσοκομείου πραγματοποιείται από τους οδοντιάτρους επίσκεψη στα ειδικά σχολεία του νομού Σερρών ΕΕΕΕΚ, ΕΠΑΛ, ΤΕΕ, ΚΑΜΕΑ όπου γίνεται μία πρώτη γνωριμία με το κάθε ένα παιδί ξεχωριστά. Μέσα το χώρο αυτό όπου περνούν τα ΑΜΕΑ την περισσότερη ώρα της ημέρας και είναι σαφώς πιο εξοικειωμένα γίνεται η πρώτη τους επαφή με τον οδοντίατρο. Κατά την πρώτη μας αυτή επίσκεψη γίνεται ενημέρωση στα ΑΜΕΑ για τη στοματική υγιεινή. Επειδή η πλειοψηφία των ατόμων αυτών αντιμετωπίζει κάποιο βαθμό νοητικής υστέρησης σε σχέση με το φυσιολογικό μέσο όρο από ελαφριά μέχρι πολύ βαριά η ενημέρωση γίνεται με τη χρήση διαφανειών, κινούμενων σχεδίων αλλά και με τη χρήση μοντέλων δοντιών και οδοντόβουρτσας. Για πληρέστερη ενημέρωση και επίδειξη των βασικών μέσων στοματικής υγιεινής τα παιδιά χωρίζονται σε μικρές ομάδες των τριών τεσσάρων ατόμων. Σε αυτό το πρώτο στάδιο του προγράμματος γίνεται και μία πρώτη εκτίμηση πόσα από τα ΑΜΕΑ μπορούν να αντιμετωπιστούν σε περιβάλλον του οδοντιατρικού τμήματος του νοσοκομείου με τοπική αναισθησία και ποια δε συνεργάζονται οπότε πρέπει να χειρουργηθούν με γενική αναισθησία.

Μετά την επίσκεψη στα σχολεία γίνεται η ενημέρωση και ενεργοποίηση των γονέων και κηδεμόνων. Αυτή γίνεται με ενημερωτικές παρουσιάσεις -ημερίδες όπου αναδεικνύουμε το ρόλο του γονέα στην καθημερινή φροντίδα της στοματικής κοιλότητας καθώς πολλά από τα άτομα αυτά δεν αυτοεξυπηρετούνται και η σωστή συμβολή του κηδεμόνα στη στοματική τους υγιεινή είναι απαραίτητη. Στις ημερίδες αυτές πέρα από την εκπαίδευση γίνεται και συζήτηση και ανταλλαγή απόψεων έτσι ώστε να γίνεται πιο αποτελεσματική η προσπάθεια και η αποδοχή του προγράμματος από τα παιδιά.

Στη συνέχεια με τη συνεργασία των νοσηλευτών αλλά και των κοινωνικών λειτουργών των ειδικών σχολείων γίνεται εξατομικευμένος έλεγχος κάθε παιδιού στο οδοντιατρείο του Γ.Ν..Σερρών. Γι αυτό το λόγο έχει οριστεί μία ημέρα την εβδομάδα κατά την οποία το οδοντιατρικό τμήμα ΑΜΕΑ του Γ.Ν.Σερρών σε συνεργασία με το οδοντιατρικό τμήμα του ΓΝΣερρών πραγματοποιούν προγραμματιζόμενα τακτικά ραντεβού αποκλειστικά για ΑΜΕΑ. Στα ραντεβού αυτά γίνεται καταγραφή του δείκτη dmft , DMFT, φθορίωση , εξαγωγές, θεραπευτική αντιμετώπιση των τερηδονικών βλαβών όπου είναι δυνατόν με τοπική αναισθησία. Τις υπόλοιπες ημέρες τα έκτακτα περιστατικά αντιμετωπίζονται από το οδοντιατρικό τμήμα του Γ.Ν.Σερρών.

Τέλος οι ασθενείς εκείνοι οι οποίοι δεν συνεργάζονται με τον οδοντίατρο και η παροχή περίθαλψης με τοπική αναισθησία καθίσταται αδύνατη προγραμματίζονται για οδοντοθεραπεία υπό γενική αναισθησία . Σε αυτές τις περιπτώσεις το οδοντιατρικό τμήμα ΑΜΕΑ σε συνεργασία με το αναισθησιολογικό τμήμα του Γ.Ν.Σερρών, το οδοντιατρικό τμήμα του Γ.Ν.Σερρών και την Α χειρουργική κλινική πραγματοποιεί επεμβάσεις την τελευταία Παρασκευή κάθε μήνα με προοπτική να αυξηθούν.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ: Στα άτομα με ειδικές ανάγκες, παρά τις ιδιαιτερότητες τους , η αγωγή στοματικής υγείας, η πρόληψη και η αποκατάσταση των βλαβών μπορούν να επιτευχθούν με υπομονή και επιμονή εκ μέρους των οδοντιάτρων αλλά και με τη βοήθεια των γονέων, των εκπαιδευτών και των συνοδών τους. Το δημόσιο σύστημα υγείας, το ΕΣΥ, μέσα από τις δομές του, τα οδοντιατρικά τμήματα των κέντρων υγείας και των νοσοκομείων, μπορεί να σταθεί αποφασιστικής σημασίας αρωγός στην οδοντιατρική κάλυψη των ατόμων με ειδικές ανάγκες τόσο σε επίπεδο πρωτοβάθμιας όσο και δευτεροβάθμιας φροντίδας στοματικής υγείας βάζοντας το δικό του λιθαράκι στην βελτίωση της ποιότητας ζωής στους χαλεπούς αυτούς καιρούς που ζούμε της οικονομικής κρίσης και της υποβάθμισης.

Βιβλιογραφία

1.Διαχείριση οδοντιατρικών ασθενών με γενική αναισθησία. Πανεπιστημιακό νοσοκομείο Ηρακλείου. 2.Στοματική υγιεινή. Αποτελέσματα εκπαίδευσης ειδικών παιδιών. Λουλουδιάδης Κ. Κοιμιάς Σ. 3. Προβλήματα οδοντιατρικής περίθαλψης παιδιών με ειδικά νοσήματα. Καπλάνης Ν. Αρχοντάκη κ. Μέγας Β. 4.Αγωγή στοματικής υγείας για άτομα με νοητική υστέρηση. Καβαλιώσις Κ. 5.Σχεδιασμός οδοντιατρικού για αντιμετώπιση ατόμων με ειδικές ανάγκες. Βιέρρου Α. 6.Practical Oral Care for People With Developmental Disabilities. National institute of dental and craniofacial research.